

Учітеся брати мои,
Думайте читайте;

И чужому научайтесь
Своего не цурайтесь,

СВОБОДА

„Въ своей
хатѣ
своя правда“

И сила
и воля“
Шевченко.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУССКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУССКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

Число 34

ДЖЕРСИ СІТІ. Н. Д. Середа 3-го Октября 1894.

ГОДЪ

ПРАВДА И КРИВДА.

Просимо патриотъ Русинъ пере-
читати се на голосъ всѣмъ.

I.

Пануе кривда на землѣ. Широко одъ моря до моря розкинулось царство кривды и конца ему не має, а куточка на земли не знайдешь дебы была правда! Пойдешь брате по селлахъ: весь народъ тяжко працюе и горе а не має одиначинку ані радости не знае. Разъ на день ѣсть сухой хлѣбъ поливаючи го горькими слезами, спить на сырой земли лихомъ и горемъ подстеляючи, а нуждою, бѣдою, накрываючись. Цѣль раба селянина на семъ свѣтѣ: тяжко важко працювати черезъ все свое бѣдолашье жите, одинокое его право, умерти въ голоду; одиѣшенка его власность, тѣсна яма на сельскомъ цминтарѣ!

Чи то такъ має бути? Чи то такъ Богъ велѣвъ? Чи то по правдѣ? Нема тутъ правды; въ курныхъ прѣслыхъ до землѣ хатинахъ пануе кривда.

Пойдешь ты читателю по великихъ мѣстахъ — и ту по фабрикахъ и заводахъ тысячи народу зъ рана до ночи працюють, мучать ся якъ въ пеклѣ и зъ голоду мрутъ, бо платня мала а работа довга и тяжка!

Чи се по правдѣ? Нема тутъ правды: се царство кривды!

Звернешь брате свои кроки до высокихъ палатъ, де фабрикують ся права для народа безъ вѣдомости народа, заглянешь тамъ де засѣдае власть, отворишь дверѣ суда, и нѣгде не найдешь правды нѣ права для бѣдного народу. И пойдешь ты на востокъ, пойдешь на заходъ сонця, пойдешь на полудне, пойдешь на півночъ, и не знайдешь такого мѣста, такого закутка, де бы правда панувала.

Слибъ ты мавъ орлиный крила и полетѣвъ за высокій горы, за широкий синій моря и облетѣвъ все землѣ, все панства государствъ, де только чути людку бѣду, то не найдешь щасливой кра-

ины, де правла людьми управляла бы!

Кривда заводѣла всюду. Ходить кривда въ дорогихъ едвбахъ, въ золотѣ, ѣсть смачный стравы, ще заморскій вина; мешкае кривда у высокихъ у палатахъ; окружила себе кривда брехнею хитростію яко могучою вартою, щобъ не могла ей достати злая суперница правда. Правда сиротиною блукае по подѣ плоты, не ма она золоченыхъ палатъ, бо ю прогнали навѣтъ и тѣмъ, що присягали на Распятого бути ей защитниками а о послѣ промѣняли за политику, продали за мамону на многотрудномъ базарѣ міра сего. Правда лыкомъ подперезана, правда въ лахи одѣта, босонога, голодна, безъ пріюта, безъ пристановища.

Яке то огидне пановане кривды, якъ тяжке ей ярмо, якъ мѣдній ей кайданы, найлучше знае розповѣсти о томъ рускій народъ, котрый вѣками бореться за правду, але такъ кривда поборола правду и народъ въ невольничой розпудѣ пытаеся:

Де-жъ та правда
Де-жъ той свѣтъ
Що шукаемъ
Тольки лѣтъ?

Въ той страшной неволѣ кривды, де польска пана и бутна шляхта зъ хитрыми іезуитами кесондзами гнушались надъ рускимъ народомъ, де одні мучили го тѣлесно, другі терзали его совѣсть, — въ той черной, кажемо годинѣ единою осолодою для закованыхъ, единою подпорою изнамагавшихъ, були рускій священники, котрі вказуючи на распятого Христа, подтримували зъ народъ живу вѣру въ Бога, надѣю на Его милосердіе оперту на любовь, котру объявивъ тымъ, що видъ раба пріемъ да спасетъ закованыхъ нѣмыхъ другихъ рабовъ!

Рускій священники полюбивши свой народъ, въ ихъ грудяхъ одозвались все народній муки, нещасте и горести. Они одчули въ своей благородной души всю скорбь и печаль народа и

ревный лили слезы надъ его недолею якъ тая мати надъ болящою дитиною.

II

Рускій народъ въ маленькой частинѣ, лишивши царство кривды пустилъ ся до Америки, думаячи що ту не буде въ ей подданствѣ, одотхне и обтрясе ся зъ бды и зъ злиднѣвъ. Работа тодѣ йшла досить добре, народъ мавъ гроши и зачавъ приходити до себе. Але Русинъ безъ церкви не буде. На далекой сторонѣ жалъ му зробило ся що въ недѣлю не має де поити тай учти богосуженія своего обряду и науки въ родномъ языкѣ. Саме тодѣ уже были руски громады и поскладались людоньки по кодыка до лярвѣ тай спровадили по большой части на свое безголовіе та глумъ русскихъ священниковъ зъ старого краю. Народъ думавъ що они будутъ просѣтителями, его учителями, проводирами по дорожѣ правды, науки и добра; они будутъ займатись не только душевнымъ добромъ але и народна справа лежати-ме имъ на серцю; они то по закону божому будутъ „сохраняти судъ и сотворити правду“ и будутъ просвѣщати очи людямъ и научати чому кривда пануе на свѣтѣ, чому за кривою поійшли все а за правдою мало кто тримае и правду всюду проганяють? Надѣявъ ся народъ добра та вродилось лихо.

Все думали и твердили що хоть тутъ на вольной земли запануе свята правда мѣжъ рускимъ народомъ и що рускі священники и тутъ будутъ стояти за правдою якъ то у насъ було колись; але пожалъ ся Боже и споминати! Кромѣ колькохъ патриотѣвъ що правду хотять людямъ объявити и стараются ся коло его добра а рѣштал промѣняли правду за доляры и поійшли служить кривдѣ. Се не взяли мы зъ вѣтру, але фактами ствердимо нашъ слова.

У нашего края Григорія Полянского умеръ сылъ, котрый было уже два роки. Смутивъ ся отецъ, рыдала

мати по дарма, бо Богъ покликавъ до себе непорочну душу. Прибитый журбою, ѣде отецъ зъ St. Clair до Шенандору, а то буде зъ якихъ 23 милъ амер. и просто ѣде на плебнію до священника. Прийшовши тамъ, розповѣвъ дѣло и заявивъ що заплатитъ колько буде треба, щобъ по только его дитина була похована на рускомъ цминтари. Священникъ не хоче му поховати. Нещасный батько просить, плаче, кланяется — но ничъ не помагае. Священникъ дае листъ до другого священника въ Mahanoy City, до своего брата. Нашъ бѣдный крайъ уже въ ночи ѣде до Mahanoy City. Приходѣтъ на плебанію пукае, стукаетъ, ажъ на конецъ священникъ отворивъ окно, спытавъ, одо бравъ листъ и перечитавши его замкнувъ окно и посправъ. О десятой годинѣ въ ночи вертае назадъ смутный отецъ до Шенандору но нехочуть поховати му дитину. Нашъ нещасный крайъ зъ болемъ сердца вернувъ ся назадъ до St. Clair и просивъ айриского священника и той поховавъ дитину.

Розважъ читателю и скажи чи то по правдѣ? Чи ту не е царство кривды? Та-жъ Григорій Полянский давъ также на рускій цминтаръ въ Шенандорѣ, та-жъ онъ 6 мѣсядѣвъ якъ выйшовъ зъ того мѣста и бувъ готовъ заплатити все наразъ що только было треба, та-жъ онъ мавъ право жадати, щобъ его дитина була похована на рускомъ цминтарѣ!

Чи се по правдѣ топтати его святе право, котре онъ собѣ криваво заробленнымъ грошемъ купивъ? Чи священникъ оденъ и другій мали хоть искру милосердія надъ засмученымъ? Нѣ — Се не по правдѣ: на тыхъ плебаніяхъ пануе кривда и бѣдный рускій народъ терпитъ и платитъ своимъ духовнымъ катамъ. Де разумъ де честь о народе!

Для бѣдного русина не малое милосердіе и пожалованіе а якъ умеръ тамъ чужій котрый русиномъ не бувъ, на руску церковь ані на

рускій цминтаръ цента не давъ, то священникъ зъ Шенандору поховавъ такого на рускомъ цминтари. Чи се е слуга правды? Нѣ — се слуга кривды и мамоны!

Въ томъ самомъ мѣстѣ умеръ одинъ бѣдный рускій работникъ зъ Галичины. Товариши покойника заняли ся его похорономъ и приходять до священника щобъ поховать. „Зложѣть зменъ напередъ гроши то поховаю“, — такъ одповѣвъ сей слуга бѣжий. Люде кажутъ що имъ на трумну не стане бо небожникъ не мавъ работы и въ бѣдѣ померъ. — „Коли такъ, отповѣвъ священникъ, то киньте таки такъ тѣло на возъ а трайберъ завезе на цминтаръ, бо менѣ ничъ до того.“

Господи святыи! Ты видишь тую кривду и терпишь и якъ довго ще терпѣти будешь тыхъ ненасытныхъ и безъ сердца гандлярѣвъ, торжниковъ въ Твоихъ святыхъ церквахъ? Коли возгорѣтъ ся ярость Твоя и гнѣвъ Твой справедливый спаде на главу ихъ? Якъ довго ще буде зносити народъ самовластіе тыхъ, щобъ Тебе самого Боже, продали на распятіе за колько кводрѣвъ?

Народе гляди своего права, не дозволяй щобъ надъ труномъ твого брата смѣявъ ся той, котрый повиненъ дѣлати дѣла милосердія, а зъ его устъ мають выходить слова потѣхи а не погорды и насмѣшки.

Такъ пануе кривда а правда проганяеть ся!

За що пытаемъ ся має терпѣти рускій народъ кривду одъ тыхъ, котрі мають по закону „творити судъ и сохраняти правду?“ Чи тѣмъ гандлярѣвъ св тайнами думаютъ що имъ можна за плечима тутейшихъ бискупѣвъ дѣлати всяке безправіе, знуцати ся надъ народомъ, дерти зъ него колько дасть ся? Ой перекиньчики, мадиреке прихвостые дрожѣтъ!

Неодовго выбіе година що народъ проговоритъ самъ про себе и церковь одбере а васъ прожене и тогда ані бискупъ не поможетъ у вашой халепѣ.

SVOBODA

(LIBERTY.)
Weekly Paper

The only Russian political paper in this Country and has a largest circulation through the United States and is an invaluable advertising medium.

Предплата "рочна" 2.00
До старого краю 2.50

Всѣ дописи и гроші про-
самъ высылати подъ адре-
сою:

To "Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Наша газета выходитъ по
субботамъ въ Оре-д-у.

ADVERTISING RATES:
One inch per annum. \$ 10.00
Six months. , , 6.00

All money or money orders
should be addressed to:
"Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Entered at the post office at
Jersey City, N. J., as second
class mail matter.

Теперь ходимъ читателю до
Пасаку. Тутъ померъ на-
шому краичови два-рочный
сынъ. Отецъ Михаилъ Глига
приходитъ до священника
и проситъ щобъ поховать.
Сей слуга божий (простѣ Бо-
же грѣхъ) сказавъ по слова-
мъ: „зложити 29 долларѣвъ то
поховаю, сли нѣ, то йди со-
бѣ.“ Нещасный отецъ уже
робѣ якъ не могъ знайти ро-
боту а маючи численну ро-
дину, ставъ просити на ми-
лость Бога же не має толь-
ко грошей, же онъ уже у
сторонѣ на книжку набравъ
на 150. дол. а пента не має
три души за тое заплатити.
Священникъ влявъ ноги на
дечи и погнавъ до Юнкерсъ
а церковникови заказавъ
звонити по умершомъ и
дитинѣ не поховать.

Другому не окрестивъ ди-
тинѣ и отецъ мусѣвъ ѣхати
до Брандфурту до айриского
священника и тамъ окре-
щено дитину.

Писемскій священникъ ро-
бить зъ людьми якъ манда-
торъ за панщину: гонить
людей въ церквѣ, вызывае
по имени бунтовщиковъ, вы-
смѣвае православные горѣ-
бѣ галицкаго іезуиты, кле-
ветъ якъ толькы мадьяр потра-
фитъ клясти въ своей мовѣ.
Передъ народомъ хвалить
сея що церковь его и ничъ
му никто не зробишь. На-
родъ до церкви не хоче хо-
дити и слухати огидныхъ
проклятій такого священ-

ника и не знае що яке по-
чати.
Чи то по правдѣ? Нѣ. Ту
кривда панують народы тер-
пѣть и за свои гроши ку-
пить собѣ бѣду!..

Въ Greenpoint-ѣ есть так-
же рускій священникъ, ко-
трый ревный и тихій слу-
га баташки и правдивый
„лисъ Микита“ его можна
здобати на всѣхъ тренахъ
американскихъ желѣзныхъ
дорогъ. Той ревнитель въ ви-
поградѣ могучаго бога долла-
ра, давъ доказъ своего руского
патріотизму при слѣдующей
нагодѣ. Въ Нью Йорку угор-
скій патріоты по большой
части жиды обходивъ на-
мать Кошута де було и по-
священе угорскѣмъ націо-
нального прапора (фана).
До комитету заявшаго ся
тѣмъ національнымъ торже-
ствомъ належавъ и сей ду-
ховникъ якъ пише поваж-
на газета „World.“

Теперь пытаемъ ся его и е-
го товаришѣвъ по ремеслу:
сли вы ходите по плѣзахъ
и жѣбете гроши одъ рус-
кихъ людей и уходите за
русскихъ священниковъ, то
чому тримаете зъ уграми и
спѣвае патріотичный пѣ-
сенки на честь Кошута, ко-
трый бувъ завзятый ворогъ
Русинѣвъ и цѣлого славян-
ства?

А наколи не чуеъ въ собѣ
жадного привязаня до рус-
кого народа, до руской мо-
вы, наколи притлумили въ
своиъ серцю велике чувство
рускости и покинули свя-
тую Русь и перейшли въ со-
бачу службу до чужихъ, то
чому дурите, баламутите ру-
скій народъ и огидныхъ, па-
храйскимъ способомъ выди-
раете одъ него кернаво зар-
обленый грошъ?

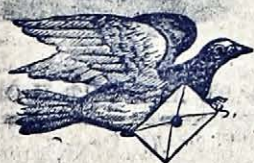
Чи то по правдѣ? Нѣ. се
кривда и обманъ, хитрость
и безхарактерность!

Нѣмая скотина, щезъ знае
своего пана що му ѣсти дае
и николи на него брехати
не буда, а вы зъ руского
народа жѣте, за его гроши
ѣсте и убираете ся тай ще
доллярики до банку носите,
а разомъ зъ угорскими па-
тріотами гуляете чардаша
и пѣте на погибель врагамъ
угровъ, до котрыхъ и Руси-
ны рахують ся, бо ихъ ма-
дьяры хочуть уничтожити!

Мы подали ту факты, ко-
трый свѣдчатъ о царствѣ крив-
ды мѣжъ рускимъ народомъ
въ Америцѣ. Тая кривда
пезла бы, слибъ мѣжъ наро-
домъ була єдність, разумъ,
почуте гѣдности людокой.
Але наколи люде будутъ на-
рѣкати и плакати а потомъ
знову каркъ нагнати въ
ярмо неволи а ничъ про се-
бе не дбати, тогда ти ду-
ховный мандаторы покажутъ
ще больше якъ въ нихъ на-
зуръ.

Кто хоче бути чововкомъ
вольнымъ а не нѣмымъ ра-
бомъ, най бореть ся за свои
права.

Сли народъ покривденъ
не буде дати самъ процесъ
бе, тодѣ въ Америцѣ наста-
не неволя, иде невольни-
ками не будутъ нѣгры, на
Русины, котры будутъ сто-
гнати въ неволи, ненасыт-
ныхъ мадьяровскихъ тихо-
мольцѣвъ и плѣзовыхъ чу-
дотворцѣвъ.

ЩО ЧУВАТИ ВЪ СТАРОМЪ КРАЮ.

Холера.

Тя страшна пляга краю
що дня то въ большихъ роз-
мѣрахъ горне свои жертвы.
На дняхъ появилась она и
на Моравии. Власть пред-
приняла всяки мѣры охоро-
ны, але се ничъ не помагае.
Коло Тернополя мали одбу-
ти ся великий маневры кон-
ницѣ, але задля холеры, воз-
тали откликаны.

Львовѣ 20. вер. Цѣсаръ под-
часъ своей гостини въ Льво-
вѣ, отворивъ для публично-
го ужитку школу медици-
ны. До теперъ на львовскомъ
всеучилищѣ не було оддѣ-
лу для слухачѣвъ медицины
и прочее мусѣли ѣхати до
Кракова на науку.

Зъ нагоды цѣсаревой гости-
ны въ престольномъ рус-
комъ городѣ Львовѣ, при-
було народа зъ всѣхъ сто-
ронъ краю около 75 тысячъ.

Щобъ нашъ рускій людъ
збаламутити и вщепити лю-
бовъ до Польщи, роздавали
д. к. старосты даромъ тике-
ты по селахъ и намовляли
людей, щобъ ѣхали на вы-
ставку.

Мазурскій хлопъ буи болѣе
патріотичными одъ нашихъ,
бо кромѣ тикету домагались
и грошей на выдатки а на-
шій декотрій вдовольнялись
только тикетомъ.

Одна нѣмецко-жидовска
газета зъ Берлина скажитъ
сея и протестуетъ проти поль-
ской брехнѣ. Мѣжъ инчимъ
каже, що поляки пляхта
вчинили велику кривду жи-
довскому населенію въ Га-
личинѣ, назвавши львовску
выставку польскою, позаякъ
посля думки той газеты, тая
выставка мала зватися „жи-
довскою“ на той подставѣ
що жиды дали гроши на ню,
жиды занялись организаціею
и наибольше жидѣвъ вывез-
ло своихъ товаровъ на тую
выставку. Дальше, пише га-
зета, що панове-пляхта то-
дѣ знае жидѣвъ, якъ при-
ходить выборы або треба
грошей, а якъ де йде по-
хвалитись и поведличати ся,
тодѣ только поляки фигуру-
ють яко єдиний обыватель

краю а рускій народъ и жи-
довскій поминають.

Наша политика

Слибъ кому прийшла сло-
та писать о теперѣшней ру-
ской политикѣ въ Галичинѣ,
то мусѣвъ бы натягнати на
себе мѣшокъ „покаянія“, по-
сыпати голову попеломъ,
сѣсти на гноищи раболѣпія,
и іезуитофильства, и зачи-
нати свою „Галиленду“ сло-
вами: „на рѣкахъ вавилон-
скихъ тамо сѣдохомъ и пла-
кахомъ.“

Систематична политика по-
ляковъ и іезуитѣвъ: вына-
родовити а такъ зничити
Русинѣвъ, не находить те-
перь зъ нѣякой стороны о-
пору, но широкимъ крокомъ
доходить до своей цѣли. Іе-
зуиты взявши власть въ свои
руки управляютъ рускою цер-
квою, роблять до мѣстеч-
кахъ и селахъ свои мисіи,
а руске священство по у-
казу муситъ триматись пас-
ивно.

Бувши новосерцѣ добившись
до самого краю политично-
го фiasco, сидять на руинахъ
новой еры и сповѣдають ся
передъ „твердыми“ мовля-
чи: „согрѣшихомъ и безако-
новахомъ.“

Народъ не знае чого трима-
тись а ту видить же що дня
збольшаетъ ся его бѣда и
нужда тягне на неозначе-
ный часъ на квартиру до его
хаты. Мужъ политики немо-
жеть порозумѣти ся мѣжъ
собою и радѣя на поєднане
русскихъ партій зникла разъ
на всегда. Хаосъ и катакла-
мы, мѣшанина идей и пута-
нина прирванъ, отъ наша
политика.

National ante portas! Прави-
тельство оддало насъ на ла-
ску и не ласко поляковъ,
котри подъ плащикомъ „у-
ніи“, котру понимаютъ и
розумѣють инакше и черезъ
котру не стане Русинѣвъ въ
Галичинѣ, тиснуть гноблять,
и тягнуть на свою сторону
рускій народъ. Сли смом-
немъ бувало а представимъ
мо собѣ страшне будущее,
то момоволь и зъ бодемъ сер-
ца мусимо сказати: же на-
родъ рускій, наколи такъ
дольше пойде, для своей о-
хороны одъ заглады и спол-
щеня, буде змушений при-
няти, або православіе, або
штунду.

ЗЪ ШИРОКОГО СВѢТА.

Хиньско-Японьска
война.

Шангай 27. вер. Японь-
ска армія чи на море, чи
на суши, усе горою. Въ по-
слѣднихъ дняхъ безпрерыв-
но нацпирали один на дру-
гихъ и въ каждой боротьбѣ
по 6 тысячъ то потысячу
хинниковъ лягло на побоєви-
щу або досталось до японь-
ской неволи. Микадо цѣсаръ
Японіи, носить ся гадкою
назначитъ свое пановане

славною побѣдою и доста-
тись до Пекину престольно-
го города хиньского цар-
ства.

Шангай 28. вересня. Я-
поньске войско находить
сея уже въ самомъ хиньскомъ
краю. По дорожѣ здбались
непріятель и японьске вой-
ско розбивши хиньске, по-
машировало дальше.

Росія.

Царъ, котрый лежавъ до
теперъ слабый уже выздо-
ровѣвъ и за дозволенемъ при-
бочного дворского лѣкаря
Захарина, бувъ на полюва-
нью.

Російска полиція открыла въ
Варшавѣ тайне товариство
революційне и арештовала
150 поляковъ по найбіль-
шой части студентѣвъ.

Въ Харьковской губерніи
въ мѣстечку Святыхъ горахъ
заселеномъ Русинами, пов-
ставъ споръ межъ тамош-
нымъ дѣдичемъ а мужиками.
Мужики зруйновали канце-
лярію дѣдича и убили 5 е-
го слугъ, Черкесѣвъ; также
одень селянинъ умеръ одъ
ранъ, Харьковскій вицегубер-
наторъ выславъ цѣлый полкъ
козакѣвъ и оддѣлъ полиціи.
Мужикѣвъ арештовано и ве-
де ся дальше слѣдство.

Зъ причинны що збручъ, по-
гранична рѣка межъ Галичи-
ною а Росією, часто змѣняе
свое русло, выслали Росія
и Австрія мѣшану комією,
котра має на-ново означити
границю.

Въ полудневой Росіи сего
року збоже таке дешеве а
робѣтниківъ такой дорогой, що
декотрій дѣдичъ постанови-
ли не прятати збожы зъ по-
ля. Одень дѣдичъ лишивъ
800 моргѣвъ пшеницѣ нежа-
той.

Кольканайцять хинциѣвъ
напали на стацию сибирско-
желѣзной дороги, недалеко
хиньской границѣ, убили 4
російскихъ урядниковъ и
стацию западили. Росія до-
магаеься одшкотованя и сли
Хины не будутъ хотѣти у-
чинити волю, тодѣ хиньско-
російска война зачне свое.

Константинополь. Зъ од-
тамъ дойшла звѣстка, що
Султанъ Мурадъ V., котрый
бувъ адепронизованый 1876
задля божевольства, есть
близкій смерти.

Австрійско-угорска
Монархія.

Австрійскій цѣсаръ якъ ѣ-
хавъ на польску выставку
до Львова, взявъ зъ собою,
якъ вѣдомо, ажъ шѣсть, мі-
ністрѣвъ, — де министры, тамъ
и политика; прочее, всѣ тѣ,
що слѣдили за политикою
Австріи, зрернули свои очи
на Львовъ и Галичину. По-
ляки благу избрали часть

и свой здобутий вилывь брехню и гнетомъ. Русинѣвъ же большъ вскрѣпили, але мѣжь народами монархій, кромѣ мадарь и руской высшой іерархій, не мають пріятельствъ, а за границею готосы Росіянъ, Нѣмцѣвъ и Французѣвъ одзываютъ ся до нихъ дуже неприємливо.

ТАКЪ ВСЕ БУВАЄ

— А вамъ куме
Що такого?
Може хорй
Чи що злого?
Вы такъ збѣдѣли
На твары
Хоть бы на васъ
Трѣбъ бері!
Скривили ся, згорбли ся
Мовъ не свои стали,
Може дѣвки поробили,
Бабы зѣла дали?
— Та не диво куме мой
Що я одмѣнивъ ся
Бачте куме уже зъ мѣсяць
Якъ я оженивъ ся!
Вѣ чортъ мене все кусивъ,
„А-ну женись Стаху!
Будешъ деplugу страу мати
Выпану рубаху“
Таки прачку, куме взавъ,
Ехъ хай ей чортъ бере!
Перше куме, хуста прала
А теперъ мене перел!
Гр.

ЩО НОВОГО ВЪ АМЕРИЦѢ

Укравъ 370 тысячъ.
Генри В. Говгаты, который будучи чиновникомъ при цвовомъ урядѣ въ Вашингтонѣ, укравъ 370 тысячъ тому 13 лѣтъ назадъ.
Правительство обѣщало 10 тысячъ кто го залапає. Полиція глядала, шукала за нимъ, по всѣхъ усядахъ и не могла попасти на слѣдъ злодѣя. Ажъ теперъ оденъ детективъ въ Нью Йорку залапавъ В. Говгата, що черезъ цѣлый той часъ живъ собі спокойно въ Нью Йорку и трудивъ ся продажею старыхъ книгъ.

Выиграли справу.

Колька дѣвъ уже тому застрейковали, буди въ Нью Йорку рубашники домадаючись побольшея платѣ. Съ початку мала була надѣя на успѣхъ стрейку, але рубашники тримаючись, купы выиграли справу.

Мученица цивилизацій.

San Diego Cal. Въ резерваціи Pichango була школа, де була учителькою панночка J. Platt. Она жила черезъ довгий часъ въ пріязни зъ индіанамъ и всѣ ей почитали. Пару дней тому, оденъ молодой индіанецъ заскарживъ ю передъ начальника индіанъ же збиткуеть ся надъ дѣтми и бѣе. Хоть тому була и неправда, легковѣрный индіанецъ напали

на школу, замордували учительку а школу запалили.

Поляки въ Америцѣ.

Тутъ поляки приходятъ що дня до большого переконанія: що польскій тугейный священникъ не маючь афѣискры любви къ Богу нѣ ко-утраченъй Польши; протое теперъ всюду будують собі незалежний отъ тугейныхъ бискупѣвъ и одъ Риму костелы и справдѣ добре на томъ выходять.

Bridgerport, дня 14. октября ободуетъ ся посвящене руско-православной церкви.

Чинъ посвященія довершитъ о. протоіерей Товтъ.

Полиція поправила ся.

Ньюйорска полиція въ послѣднихъ часахъ була утратила вельми на чести, бо одкрито всякого рода надухитя и подкупства. Але теперъ поправила ся и одного дня арештовала 250 волоцюговъ и не дала ся подкупити афѣ одъ него.

В онѣмъ!

Въ словатскихъ газетахъ, находимъ що богато Русинѣвъ по Пенсилваніи знаходять ся въ католической „Еднотѣ“ Звертаемъ на се увагу тамошнихъ рускихъ патриѣтовъ, щобъ вразумити тыхъ заблудшихъ и сказали имъ вписатися до руского „Союза“.

Коло Carbondalle завалила ся майна и трохъ работниковъ зѣстало забитыхъ.

Стрейки майнерски въ Огайо уже закончили ся и робота знову зачалася.

Замкнѣне цукровней.

Въ великой фабрицѣ „American Sugar Refining Company“ въ Броклинѣ, робило перше 4 тысячъ, а до а теперъ заледво 2 тысячъ. Роботниковъ выдлачууть и по другихъ цукровняхъ. Причина того есть слабый бизнесъ и не могутъ выпродати уже нагромадженно цукру.

Пасажерскій пароходъ Lucania Cunard Line переплѣла атлантику зъ Европы до Америки въ 5-охъ дняхъ 8 годинахъ и 38 минутахъ.

Въ Америцѣ правительство выдало въ томъ роцѣ 137 миліонѣвъ долларѣвъ пенсіи.

Въ Флоридѣ лютилася сими днями страшна буря и шарбила фермерамъ на миліоны шкоды.

На податокъ.

зъ Зора.

У насъ бывало нѣкто не ходивъ на зарѣбокъ! Каждый, що мавъ при хатѣ, тымъ и обходивъ ся, але теперъ, то такъ якось зъ каждымъ днемъ горше, только тягарѣвъ щоденно приростає, що хочъ не хочъ а мусишь зъ одкисъ чогось конче на податки роздобути. Бо що-жъ зробишь? Зъ тыхъ колька грядѣвъ поля не обженешъ ся, хоть бы ты и якъ бувъ вчений! А якъ бы такъ на якогю упертого, щобъ хотѣвъ конче на свои инъ поставити, то вже знаємо, що зъ таккмъ буває!

Задовжитъ ся по уха, прійдутъ вѣрители, залитують грунтъ и хату та и конепъ панованю. А зъ родиною то вже коротенька справа...

Жѣнка на мамки, дѣти порозпыхає въ службу, а самъ до мѣста. А тамъ онъ що? Газдунати чей не буде, бо нема на чѣмъ, та и нѣчого болше не умѣ! Оденъ ратунокъ для него — стати „трагаромъ“ — попѣхачемъ жиловскимъ. Иншой рады нема, а жити якось конче треба.

А тамъ вправдѣ маю два морги, но, то ще яко тако! А бачите-таки и менѣ довелось разъ зарѣбковати!... О, бо-жъ то и зарѣбокъ бувъ, зарѣбокъ! Фи, фи, фи! — та такой собі на пса вроки зисковный, що памятали его буду поки житя мого!.. А наравѣ, менѣ его чоловікъ, зъ села, навѣтъ трохи якійсь своякъ — отъ той самый, що переходивъ коло насъ. Онъ десь щось полапавъ зъ писма та туманить людей на всѣ боки, а не разъ то такъ здорово потрафити надуту, що и найпроворнѣйшій жидъ шахрай не втявъ бы того!

Его звать „платухою“ Станиславомъ, бо онъ носитъ ся такъ трохи зъ паньска. Теперъ познали ся на нѣмъ въ нашѣмъ селѣ, але по иншихъ селахъ то стоить ще добре.

Е, та и я бы го вже такъ скоро не послухавъ, але то дѣ!.. Хто-жъ знавъ, що така худобина а ще своя такъ потрафитъ чоловіка вывести въ поле!..

Та не давно то було, таки того дѣла.

Я йшовъ разъ въ поля и переходивъ попри его хату. Уже ей минавъ, ажъ ту зза плота хтось мене кличе:

Федьку!

Товъ! — кажу.

Оглянувъ ся: — А то вы пане Станиславе! А чого тамъ?

— Ходѣть по сюды маю до васъ дѣло!

Я приступивъ ближе него, поздоровивъ ся: — Ну, яке тамъ?

— Та, отъ знаете, трафляє ся добрый зарѣбокъ, може бы вы поѣхали?

— Ну, кажѣтъ якій! Та якъ що здалого а близко, то чому бы нѣ!

— Близько — каже, та такъ мильненько стуливъ того губеня, якъ до хлѣба зъ масломъ, — дуже близенько отъ таки ту за Хировомъ! По тягомъ такъ мигне, якъ зъ бича луснувъ! Тамъ потреба камѣня до одной будѣвлѣ. Робота легка, до будѣвлѣ не далечко, возить ся тачками, одъ каждого камѣня до одной шѣстѣ; а на день якъ звивати ся, то можна и 20 разѣвъ обернути. Я нарѣкомъ прикликавъ васъ до себе, щобъ никто не чувъ! А и вы такъ дуже не розтрубляйте, бо якъ доведѣють ся, то готовъ все тамъ звалити ся, а я не хотѣвъ бы того!.. Отъ вамъ якъ свояко ви, то вже я.. но!.. та прѣдѣвъ мене знаете! А тамъ буде работы бодай на мѣсяць. И що-жъ вы на тоє?

Я помѣркувавъ хвильку и гадаю собі: гм... Двацѣть разѣвъ денно, то незгорше! Може бы и поѣхати?

— Ну, говоритъ скорше! — налягавъ онъ на мене, бо ще нѣтъ мусимо поѣхати!

— Та! — кажу я, оно бы варта дешо зарѣбити, але знаете... перепрашаю васъ, чи то ино правда?

Ажъ то невѣрный зъ васъ Тома! — сказавъ такимъ сердечнымъ голосомъ, що ажъ менѣ жалъ було чоловіка, помѣ его такъ образивъ! Та чей и якийсь чоловікъ и розумѣю, що але, а що добре! Пхай ему въ руки гроши, а онъ тебе ще пѣганомъ зве. Шкода васъ, Федьку, шкода!

— Цитѣте, цитѣте! Я ино такъ... Хлопъ-жъ я васъ... Боже!.. Я вамъ заразъ дамъ ту знати, перше мущу порадитися зъ жѣнкою.

(далее будет)

ПОСЛѢДНИ ВѢСТИ.

Царъ вновь небезпечно за хорувавъ и славный нѣмецкій лѣкаръ Feuden зайвивъ, що царъ хорує на бракъ одику.

Въ политичныхъ кругахъ говорятъ, що Росія, Англія и Франція хотѣтъ зробити зъ Хиндми якъ съ Польскою, т. е. роздѣлити и взяти собі по кавалку.

Кієвъ. Бувній штабс-офицеръ руской арміи Квятковскій зѣставъ осужденный на Сибирь разъ на всегда за зраду державы.

Въ паньствѣ хинскомъ выбуло повстанє проти цѣсарской династіи.

Япончики всѣми силами напераютъ на то, щобъ ихъ войско скоро взяло Пекинъ.

Хинскій вице-король Нинг Chang взявъ на себе провадити войну зъ япончиками и буде самъ комендовалъ.

ДОМЪ, ЛЬОТЪ
НА СПРОДАЖЬ

Домъ складаєсь зъ 14 станцій, де знаходять ся салѣны въ котромъ 20 лѣтъ уже лисенсь, и теперъ провадите ся добрый бизнесъ,
Зголоситися подѣ адресу:
182 Morgan Str. Jersey City.

ДОКТОРЪ

H. BEATTIE BROWN, M.D.
127 Warburton Ave.
YONKERS, N. Y.
Всѣмъ братьямъ Русинамъ въ Юнкерсѣ радимо въ разѣ слабѣсти удаваться до него.

У.В.А.Г.А.

Рѣкъ уплынуль водѣ часу появленія ся первого номера „Свободы“, а суть ще такі люди, котри и до сего часу не прислали предплату. Протое, заявляемо, що одъ сего числа онъ разъ болше не пошлемо поки гроши не получимо.

У.В.А.Г.А.

Хотѣи приступити до „Союза“ най посылають вступне в мѣсячне до кассера.

Mr. John Glawa

Excelsior Pa.

И уявдомити секретара подѣ адресу.

Rev. J. Konstantkiewich

144 South Franklin Str.

Shamokin Pa.

Звертаемъ увагу всѣхъ нашихъ Русинѣвъ, що маємо на складѣ всякі книжки школьный буквари, читанки, одъ першой до третей класъ. Маємо такожъ всякі поучаючи книжки въ обществѣ „Качковскаго“ и другихъ. Маємо Молитвословы „Кормъ Души“ Есть то одна зъ найкраснѣйшихъ книжокъ до молены зъ чотырма кольороваными образками и 50 на чорномъ тлѣ. Такъ само маємо Историю Руси и книгу о „Наслѣдованю Ісуса Христа“ Ти книжки повинни находити ся въ каждой хатѣ руского работника.

Неодовга надѣдутъ розличного рода образки, образы зъ рускими подписами.

РУСКА ТОРГОВЛЯ

ОНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВ-
НЫХЪ ИКОНЪ, КНИГЪ И
РИЗЪ

МИХАИЛА ДЫМЕТА
во Львовѣ въ Галичинѣ

Поручае своимъ землякамъ
въ Америкѣ всякого рода
вещи церковныя а именно:

Евангеліе нового изданія въ
различныхъ прехорошихъ
оковахъ и оправкахъ отъ 55 з.
р. до 225 злр. Плащаницы
на полотнѣ отъ 18 злр. до
42 злр. на шолковой матеріи
отъ 48 до 130 злр. Фелоны,
Стихарѣ, Хоругви, Фаны,
Артоси, Хлѣбницѣ, Кресты
всякого рода, Патрици, Ча-
шѣ, Кадилницѣ, Дарохра-
нительницѣ, Пауки, лихта-
рѣ, альцаковид, мосяжніи, и
диновии. Всякіи книги цер-
ковныя, а особливо поручае о-
бразы до Иконостасовъ
хорошей работы по дуже у-
мѣреннихъ цѣнахъ, на поло-
тнѣ, якъ я посылавъ уже до
Шенандоа Па, Фрляндъ
Па, Миннеаполис Минн. а
всѣ были совершенно задово-
лены о чомъ ся переконати
можно.

Чувствую что въ Америкѣ за-
бирають отъ людей продавати
церковныя вещи и кажутъ со-
бѣ за дикій товаръ надзвич-
айно дорого платити, для
того прошу всѣхъ а особли-
во Всевещное руске Духо-
венство и братства цер-
ковныя, котрымъ лежитъ на
сердце украшеніе домовъ бо-
жыхъ, чтобы съ своими по-
требамы до мене удавались,
я всѣ замовленія яко Русинъ
и вашъ родимецъ якъ можъ
найтиише и найсовѣстнійше
выговляю. Для того не
дайте ся ошуквати отъ лю-
дей, котри не мають изобра-
женія о церковныхъ вещахъ.
При замовленіяхъ або, об-
сталюнкахъ, прошу заразомъ
и грошѣ присилати, а слибы
замовленіе больше стояло
якъ 200 злр. или 100 дол.
то прошу долучити еще 10
злр. особно на таку, котру
треба заплатити американь-
скому конзулеви въ Вѣднѣ
за подтвержденіе рахунку.

Всякіи замовленія прошу по-
силати черезъ „Свободу“
Цѣнники можно получить
въ Редакціи „Свободы“

Зостаю съ почтеніемъ
Михайль Дыметъ.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ
ШТОРЪ

въ
ОЛИФАНТЪ ПА.

Подъ зарядомъ
ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА

Звѣстнаго руского патриоты.
Есть се наилучшие заосмо-
трѣнныя во всѣхъ шторѣхъ
во всѣхъ потребныя товары и
всякого рода по якъ най-
таньшой цѣнѣ.

Каждый тамошний Русинъ
уважаючи себе правдивымъ
и щирымъ патриотомъ, най-
спѣшитъ до своего руского
штору. Особенно нашъ га-
здынь най идуць громадно!
Нащо Юськовъ, Шмульвъ
сномагати? Идѣть до своего.

T. TALPASZ,
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ

РУСКІЙ РЕСТОРАТОРЪ И ГОТЕЛЬНИЧІЙ

243

PEARL ST

SHAMOKIN, PA.

Недалеко руской плебаніи.

Добрый вечеръ, друже мой!
— Добрый вечеръ, свате!
— А куда такъ спѣшитъ?
— До Талпаша, брате!

Що за Талпашъ? Звидки онъ?
— Та-жъ крапцѣ нашъ милый
— У него всѣ русины
— Подкрѣпляютъ силы!

— Що за брыдза я пиву тамъ!
— Обходитъ ся файно!
— Обслужуе якъ братамъ!
— Танько надзвичайно!

МИХАИЛЬ ЕВЧАКЪ

Рускій
— ЕДИНІЙ —
КОНТРАКТОРЪ
и
ВУДОВНИЧІЙ

Вилкебаръ и околицѣ,
Его камѣнне подѣ будову
есть найлѣпше, а работа
найтривальша.

Будуе мосты и дома, має
власніи конѣ до звозу
матеріалу.

Дае кериджъ на похороны
на весѣля, хрестины и т. і.
Мешкае

на River Side,

Недалеко Руской Церкви.

BOLESŁAW SEEGER

Поручае ся ласкавой памя-
ти крайновъ що въ его сало-
нѣ завсе свѣже пиво и ро-
жнородніи напои.

Хороша саля для забавъ и
братскихъ засѣданъ.

168. Warren & Dodley Strs.
JERSEY CITY N. J.

W. BUDZYNSKI.

122 Cedar Str.

New York.

Помежи Green-
wich i Washing-
ton улицами.

АГЕНТУРА

КОРАБЕЛНА
И КОЛІОВА.

Спроедае шифарты на най-
лѣпшій линіи морской на
Бременъ и Гамбургъ. Посы-
лае грошѣ до всѣхъ части
свѣта.

Звертаемъ увагу, що яко
свой чоловікъ обходитъ ся
съ людьми сумлѣнно.

ПЕРША РУСКА
ГРОСЕРНІЯ

Въ Джерси Сити.

Подѣ числомъ 102 Моррисъ
улицы.

Крайне повертаючи до кра-
ю ни приходячи съ краю,
ний зайдуть тамъ а будуть
услужени по щиро руски.

Тамъ дасть ся имъ добру
раду и пораду о всѣмъ що
только потребно.

НАЙБОГАТША

Гросерня и Dry Goods

**I. ТАЛПАША
и Я. ЖИЛИЧА**

727. Commeree Str.
ШАМОКИНЪ ПА.

Заосмотрена съ гори ажъ до
долу въ наилучшіи товари
съ першой руки Все свѣже.

Крайне не оминайте сво-
ихъ, бо бувъ бы великій
грѣхъ! и не слава для ру-
ского народа. не забудте

**J. TALPASZ &
J. ZYLICZ**

D OLDENBURG
ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХО-
РОНОВЪ.

77-87 Morris Str.

Jersey City N.J.

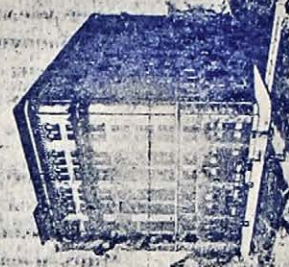
Удавайте ся въ потребѣ до
него.

& KRIMMERT,

Продаю наилучшие шифа-
рты до старого краю и поси-
лаю грошѣ въ якъ найкорот-
цѣмъ часѣ цѣною, беспечно
безъ жадною клопоту.
Колько то уже людей поси-
лаю грошѣ до старого краю
и куплю у мене шифартъ?
а еще жаденъ не скажешь
ся що му буда яка хѣба.
Поручаюсъ памяти моихъ
крайнамъ остаюсъ съ глубо-
кимъ поздравленіемъ а не забу-
вайте на

F. MISSLER

F. MISSLER

106 WEST STREET
NEW YORK
A 57 JERSEY CITY
117 Hudson STREET

САЛОНІСТИ!

Се иде о ви те добро познакомитись
зь нами.

Сли, кто купитъ у насъ хоть разъ,
а переконаеся, що добрый зробивъ
интересъ.

Зголомунтеся до нашего складу, або
посылайте отпробку (sample)
зь глубокимъ почтеніемъ

EMANUEL GROSS.

Importer of Wines and Liquors

Головний складъ 357 Henderson Str.

**38 ESSEX STR. JERSEY CITY
NEW YORK.**

FRANK WEICEL

M. SINGER.

101 MORRIS STREET,

межи Washington a Warren
улицами.
Jersey City.

Найлѣпшій
Найтуцшій

на часъ напра-
вить каждому зигарки, зи-
гары и все что въ закресъ
годинникарскій входитъ,

131 YORK STREET

JERSEY CITY, N. J.

R. H. MORGAN,

3 W. CENTER ST.

SHENANDOAN PA

ФАБРИКАНТЪ

Прапорѣвъ (фаяъ)
Хоругѣвъ, Одзнакъ,
Пасовъ, Шацекъ для Братствъ.

Фана для парады зъ най-
лѣпшого едвабу; чотыри и
пѣвъ черезъ шѣсть и пѣвъ
етопъ со всѣма приборами
\$25. и 26.75

Прапоры большіи зъ найлѣпшой мате-
рин по \$32.00 \$35.00 \$45.00 и \$50.00

Пишѣть по цѣнники и по
пробу до:

R. H. MORGAN

9 W. Centre Str.

SHENANDOAN, Pa.

Молись, трудись, тверезись, учись, до „Союза“ запишись, до читальнѣ ходи! Бога въ серцю май, ближняго люби, церковь посѣщай,
„Свободу“ читай! Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся! Въ лѣтерію не грайте, только
грошѣ падѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому“ ану скинтесь по центови! Се не запоминайте! Буде зъ васъ!